

**Varangerhalvøya
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse
Damsveien 1
9800 Vadsø

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 78 95 03 59
sftfpost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvøya

VARDØHUS MUSEUMSFØRENING
c/o Remi Stand Nordre Langgate 20
9950 VARDØ

Saksbehandler Geir Østereng

Vår ref. 2021/6435-9 432.2

Deres ref.

Dato 09.09.2021

Endret stedsangivelse for uttak av torv til takdekke for Bruvollhuset - Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde

Det vises til søknad om økt areal for torvuttak samt endret sted for uttak.

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre behandlet saken i styremøte 7/2021 – 06.09.

Saksfremlegg med protokoll er vedlagt.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse, innen tre uker fra vedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Varangerhalvøya nasjonalparkstyre, jf. forvaltningsloven § 32.

Med hilsen

Geir Østereng
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:

Statens Naturoppsyn Vadsø

Troms og Finnmark

fylkeskommune v/

kulturminnemyndigheten

Finnmarkseiendommen

Reinpolitiet

Statsforvalteren i Troms og

Finnmark v/ klima og

miljøavdelingen

Båtsfjord kommune

Reinbeitedistrikt 6

Fylkeshuset, Postboks 701

Postboks 133

Statens Hus

Hildberggt. 18
v/Åsllat Niillas Sara Smuk,
Rasengveien 2

9815 VADSØ

9811 VADSØ

9800 VADSØ

9990 BÅTSFJORD

9840 VARANGERBOTN

Nasjonalpark

Varangerhalvøya nasjonalpark / Várnjárgga álbmotmeahcci

Naturresevat

Syltefjorddalen naturresevat / Oarddu luondumeahcci, Ytre syltevik naturresevat, Sandfjordneset Naturresevat

Landskapsvernområde

Persfjorden-Syltefjorden landskapsvernområde / Biezavuona-Oardduvuona suodjemeahcci

Varangerhalvøya turlag

Saksfremlegg med protokoll

Arkivsaksnr: 2021/6435-7

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 30.08.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Vårnårgga ålbmotmeahccestivra	68/21	06.09.2021

Behandling av søknad om endret sted for uttak av torv til takdekke for Bruvollhytta - Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde

Saksprotokoll i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Vårnårgga ålbmotmeahccestivra - 06.09.2021

Vedtak

Som innstilt. Enstemmig.

Forvalters innstilling

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre endrer sitt vedtak av 25.06.2021 styresak 62/2021 og endrer arealomfang og lokalitet for tillatt uttak av torv til 60 m², på eng øst for Bruvollhuset på gnr. 18, bnr. 1, feste nr. 83. Dispensasjonen gis jamfør Naturmangfoldlovens § 48, og er knyttet til å tilbakeføre et kulturminne – Bruvollhuset - til opprinnelig tilstand, med lokalisering for uttak av torv, materiale slik de var historisk.

Vilkår

- Området det er tatt ut torv i fra skal frø seg selv og frø for gjenvegetasjon skal ikke tilføres utenfra.
- Det gis tillatelse til 60 m² på eng øst for Bruvollhytta i område på bilde 2. markert blått.
- Det tillates uttatt torv fra skravert område i kart. Da stedsangivelsen i søknaden ikke er veldig presis har vi valgt ut område jamfør beskrivelsen i tekst og bilde jfr.

vurdering fra forvalters befaring 25 august. Kontakt forvalter om stedsangivelsen er feil.

- Uttak skjer i den del av området som har minst mangfoldig flora, samtidig som at underlaget tjener spesifikasjonene som er nødvendig til formålet – torvtak.
- Om man mot formodning skulle oppdage Finnmarkssvineblom i området må tiltakshaver stoppe arbeidet og kontakte forvalter for å angi annet område for uttak.
- Varangerhalvøya nasjonalparkstyre og Statens naturoppsyn varsles like etter at tiltaket er gjennomført til fmfigos@statsforvalteren.no og arne.petter.sarre@miljodir.no med kart for hvor uttak av torv er gjort.

Bilde 1. Uttaket av torv gjøres vest for Bruvollhuset på tidligere oppdyrket eng i område som bildet illustrerer.

Bilde 2. Tillatt område for uttak av torv markert som blått.

Saksopplysninger

Vedlegg:

- 1 Tillatelse-til-uttak-av-torv-til-til-restaureringtilbakeføring-av-taket-på-BruvoldhyttaPartisanhytta-i-Indre-Syltevik-gnr-1818
- 2 søknad-torv-syltevik (1)
- 3 Skjerm bilde (109)
- 4 Skjerm bilde (108)
- 5 Behandling av søknad om uttak av torv til restaureringsarbeid med Indre Syltevik hytta/ Bruvoldhytta i Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde
- 6 Dispensasjon til uttak av torv til restaureringsarbeid med Indre Syltevik hytta/ Bruvoldhytta i Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde - Vardøhus museumsforening
- 7 6435-3 432
- 8 Svar til søknad fra Finnmarkseiendommen til søker om nytt uttakssted for torv til takteking
- 9 image002
- 10 image001
- 11 Foreløpig svar til søknad om uttak av torv

Oppsummering av saken

Vardøhus museumsforening fikk 25.06.2021 i styresak 62/2021 dispensasjon fra verneforskriften jamfør Naturmangfoldlovens § 48 til å ta ut 35 m² torv. Da primært i potetåkeren ved hytte eller sekundært i et område et par km fra hytta hvor det er spor i marka av uttak av torv fra tidligere.

-

Vardøhus Museumsforening har fått penger fra Riksantikvaren til å restaurere/tilbakeføre hytta i

Det oppgis at bilder fra 50-tallet viser at hytta hadde torv på taket.

Taktorv vurderes som et aksessorium til en hytte bygd i dette område, på samme måte som torv til en gamme.

-

I endret søknad av 15.08.2021 søker museumsforeningen om å endre uttakssted for torv til et område på festetomta til Bruvollhuset og øke arealet for uttak til 60 m². Grunneier FEFO gav sin tillatelse 23.08.2021.

Søknaden begrunnes med at de tidligere to omsøkte områdene viste seg uegnet på ulike vis. Lokalitet i potetåker var uegnet og den andre blir for langt unna hytta da transportvei blir for lang og lite egnet også for ATV.

Hensynet til nasjonalparken og de ulike naturverntiltakene i området har medført at en grundig vurdering av lokalitet for taktorvuttak har vært nødvendig. I utgangspunktet har to lokaliteter vært aktuelle, nemlig strandområdet ved Syltevikvannet, med vide områder bestående av tidligere markslåtter og natureng, og nærområdet like ved Bruvoll-huset, dels med tidligere dyrket eng og dels med udyrkede flater bestående av bærlyng, lav og gras.

Ny lokalitet – utdrag av rapport om torvuttak i søknad

Prøvestikk viste at dette var en nærmest perfekt lokalitet ut fra de viktigste parameterne, nemlig nærhet til huset, konsistens på torva og svært enkle arbeidsoperasjoner. Torvlaget er jevnt både på overflaten i på bunnen ned mot stein og sand. Tykkelsen er gjennomgående på om lag 10 cm, bestående av et svært fast overflatelag bestående i hovedsak av snaubeitet gras og god matjord med godt bevart fuktighet.

Selv om lokaliteten er nær huset, vil man faktisk ikke se særlig til den fra huset. Etter vårt syn vil lokaliteten også gro til igjen etter forholdsvis kort tid, selv om skjæringskantene vil være synlig i lang etertid. Om ønskelig kan man jo også så lokaliteten til, selv om tilsåing vil måtte betyr en flate med for området en fremmedartet grastype.

Vi understreker også at en rekke spor i området ved huset viser en omfattende stikking/hugging her av overflatetorv, sikkert både til brensel og til tekking av tak og vegger. Som prosjektbeskrivelsen dokumenterer, har alle bygninger på gården opprinnelig hatt torvtak, men også veggene til «gammen» har vært tekket («ilt») med torv.

Derimot registrerte vi et tidligere overflatedyrket og godt avgrenset engstykke på vel 60 kvadratmeter om lag 30 meter øst for huset, rektangulært anlagt med avslutning i nord mot

strandvollen. Noen små engstykker videre østover hadde samme bonitet og overflatestruktur.

Vurdering

Saken er vurdert jamfør verneforskriften for Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde og Naturmangfoldloven § 48.

Verneforskriften for landskapsvernområdet sier

§ 3. Vernebestemmelser

1. Landskapet

1.1 Inngrep i landskapet

Området skal vernes mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. Med de unntak som følger av punkt 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som vegbygging, oppføring og ombygging av bygninger og anlegg eller andre varige eller midlertidige innretninger, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving, påfylling av masse, sprenging, boring, bryting av steiner, mineraler og fossiler, fjerning av større steiner og blokker, drenering, annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier, løyper o.l. Opplistingen er ikke uttømmende. Kulturminner skal beskyttes mot skade og ødeleggelse.

Fylkesmannen avgjør i tvilstilfeller om et tiltak kan endre landskapets art eller karakter vesentlig.

1.2 Bestemmelsene i punkt 1.1 er ikke til hinder for:

a) Vedlikehold av bygninger og anlegg.

1.3 Forvaltningsmyndigheten, jf. § 7, kan etter søknad gi tillatelse til:

a) Ombygging og utvidelse av eksisterende bygninger.

2. Plantelivet

2.1. Plantelivet skal beskyttes mot skade og ødeleggelse. Planting, såing og innføring av nye plantearter på land og i ferskvann er forbudt. Varangervalmue (*Papaver dahlianum* ssp. *dahlianum*) og finnmarkssvineblom (*Senecio integrifolius*) er fredet i medhold av [forskrift 21. desember 2001 nr. 1525](#) om fredning av truede arter.

2.2. Bestemmelsen i punkt 2.1 er ikke til hinder for:

a) Bruk av området til beite.

b) Plukking av bær og sanking av matsopp.

c) Skånsomt uttak av trevirke til bålbrekking.

d) Uttak av materialer til duodji (samisk husflid).

e) Bruk av ris til snarefangst.

f) Plukking av planter som er alminnelig forekommende på stedet til privat bruk.

Uttak av torv er også søknadspliktig jamfør verneforskriften for området da det innebærer graving og kan påvirke plantelivet.

Det er ikke spesifisert adgang til uttak av torv i verneforskriften. Saken vurderes jamfør naturmangfoldlovens § 48.

Naturmangfoldlovens § 48

Siden det ikke finnes spesifiserte bestemmelser for uttak av torv, må søknaden behandles etter § 48 i lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) av 19. juni 2009 nr. 100. Av denne bestemmelsen går det frem at dispensasjon bare kan gis dersom tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Vilkårene er kumulative, det vil si at begge vilkårene må være oppfylt for at nasjonalparkstyret kan dispensere for omsøkt tiltak. Det at vilkårene er oppfylt, gir ikke krav på dispensasjon. I avveiningen av om dispensasjon skal gis, må det foretas en skjønnsmessig vurdering. Det skal også vurderes om en eventuell innvilgelse av søknaden kan føre til presedensvirkninger.

Vurdering

§ 8. Kunnskapsgrunnlaget

Bruvoldhytta er turisforeningshytte i landskapsvernområdet. Det er knyttet mye historie til plassen og for å ivareta kulturhistoriske objekter i området er vedlikehold viktig. Det er ikke merket sti til hytta, da det ikke er tradisjon for dette i turlaget, eller i Varanger. Dette er et særpreg for området.

Den fungerer slik at man må forhåndsboke bruk. Trafikken knyttet til hytta er relativt konstant. Det er også perletur, med kart lagt på nett, hvor trafikken er noe økende. Stinettet i området er under utvikling, og vår kunnskap tilsier at ferdselen i området har økt etter at perleturkonseptet ble etablert. Stadig flere turister som besøker Nasjonal turistvei til Hamningberg oppsøker også dette området – Indre Syltevik og Ytre Syltevik.

Det er ikke registrert rødlistede arter som er truet eller sårbare i området ved hytta, eller i område omsøkt for uttak av torv. Heller ikke spesielle naturtyper. En kjenner ikke til at det er spesielt sensitive arter i umiddelbar nærhet. Det er få observasjoner i artsobservasjoner. Forvalter befarte området 26 august og fant ikke spesielle plantearter som er rødlistet på det utvalgte arealet som kan sies å være kulturmark. Det var spor av uttak av vegetasjon i området og det er sannsynlig at det har vært uttak av torv like ved hytta tidligere.

Området brukes til reindrift

§ 9. *Føre-var prinsippet* I forhold til kunnskap om naturmiljøet og kulturhistorien anses kunnskapsgrunnlaget å være godt nok til å kunne behandle saken. Forvalter har befart stedet nylig.

§ 10. Økosystemtilnærming og samlet belastning

De aktuelle tiltakene beslaglegger ikke nytt areal på noen måte og det er gjort uttak av torv i området før, tilbake i tid. Tiltaket berører jamfør kartleggingene i liten grad de botaniske kvalitetene. Tiltaket vil ha liten påvirkning på reindrift eller dyrelivet i form av økt ferdsel og økt forstyrrelse. Tiltaket skal gjøres først i september og da er den mest sårbare perioden for reinen over. Det skal ikke benyttes motoriserte kjøretøy. Saken vurderes ikke til å gi stor belastning på området samlet, og har liten presedensfare.

§ 11. Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver - Ikke relevant å vurdere i denne saken.

§ 12. Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Vi forutsetter at frakt av torv skjer ved bæring eller bruk av trillebår, på etablert stinett.

Omfanget av torv som skal tas ut er begrenset til nødvendig behov beskrevet som 60 m². Det vurderes som bedre å ta ut torv innen verneområdet lokalt ved hytta enn å hente fremmed jord med evt. plantefrø fra andre områder som kan påvirke landskapsvernområdets egen flora. Tilførsel av frø for gressarter som ikke hører til i området vil være skadelig for verneområdet som skal bidra til å ivareta eksisterende flora og dyreliv.

Naturtyper og landskap

Landskapet preges av steiltstående formasjoner av lagdelte eroderte bergarter ytterst på næringskysten ytterst mot Barenshavet, med relativt lite vegetasjon. Inni mellomklippene er det stedvis frodig og lunt.

Få arter er registrert i dette området i Naturbase.

Av arter av nasjonal forvaltningsinteresse er Bekkesildre registrert like ved sti til hytta, men utafor omsøkt område for uttak av torv. Denne er vurdert som LC på rødlista, men forventet å få utfordringer med klimaendringene da den vokser ved bekker, kilder og snøleier i områder med lite sol og lav temperatur.

Landskapsvernområdet har ikke vedtatt forvaltningsplan og saken behandles jamfør dette. Saken kan således ha presedens da det ikke er søkt for tilsvarende siden området ble opprettet i desember 2006. Saken gjelder dog hytte som har hatt torvtak før, og det er neppe mange tilsvarende tilfeller i verneområdet. Det har vært fast bosetting i hytta på 1940 – tallet, som gjelder kun noen få hytter i landskapsvernområdet.

Det har bodd folk i indre syltevik og spor av aktiviteten knyttet til denne boplassen er en del av kulturlandskapet, inkludert potetåker og spor av uttak av torv i marka, engvegetasjon etc.

Vest for området er det tufter av antatt fellesgamme, og spor i terrenget av torvuttak kan ha vært knyttet til både takmateriale til hytte, gammemateriale. Vi antar drivved har holdt beboerne med brensel fremfor torv.

Endring fra shingeltak til torvtak på hytta som bygningsmessig endring vurderes ikke for å påvirke verneverdiene negativt.

Uttak av torv i område nær hytta det historisk har vært uttak av torv før, selv om areal økes fra 35 m² til 60 m², til en hytte som skal tilbakeføres i opprinnelig stand med torvtak vurderes ikke for å påvirke verneverdiene nevneverdig eller stride mot verneformålet. Vilårene for å gi dispensasjon er tilstede.

Uttak av torv er en aktivitet som har gitt kulturlandskapet slik det er i dag på stedet.

Ingen av tiltakene vurderes for vesentlig å ville endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. Dette så lenge området ikke revegeteres med fremmede gressarter, men heller gror igjen av seg selv.

Forvalter innstiller på at det gis tillatelse til endret plassering og økt areal for torvuttak øst for hytta.